

NATUURHISTORISCHE EN ANDERE NOTITIES NATURAL HISTORY AND OTHER NOTES

ISSN 2518-5705

Privé uitgave: H.K. Mienis, Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500, Israël
Privately published: H.K. Mienis, Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500, Israel

Downloadable from: http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

INHOUD-CONTENTS

Voorwoord – Preface	2
Mienis, H.K.: De eerste resultaten van een onderzoek naar het voorkomen van zoetwater weekdieren in het Natuurreservaat Wilhelmina-Oard in Friesland	3
Mienis, S. & Mienis, H.K.: Faunistic observations in the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel – 4. The Common guitarfish <i>Rhinobatos rhinobatos</i>	8
Mienis, H.K. & Vaisman, S.: A <i>Deroceras</i> specimen identified according to its behavior as <i>Deroceras invadens</i>	11
Mienis, H.K. & Vaisman, S.: An unknown terrestrial planarian <i>Microplana or Rhynchodemus</i> encountered in a commercial shipment of Mosses from the Netherlands to Israel	13
Mienis, S. & Mienis, H.K.: Faunistic observations in the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel – 5. A juvenile Yellowbar angelfish <i>Pomacanthus maculosus</i>	15

Voorwoord

Dit 46ste nummer van 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' bevat deze keer vijf korte notities gebaseerd op vondsten, waarnemingen of studies gedaan in Israël en Nederland.

Deze nieuwsbrief is voorlopig gepland als een kwartaal uitgave. Van elk nummer zullen 50 gelijktijdig gedrukte exemplaren verschijnen die voornamelijk bestemd zijn voor bibliotheken van instituten en museums. Elk nummer is ook gratis elektronisch verkrijgbaar via de website van mijn collega en vriend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Hoewel deze uitgave geheel voldoet aan de eisen die de 'Internationale Commissie voor Zoologische Naamgeving' gesteld heeft voor een wetenschappelijk tijdschrift, zullen in dit tijdschrift geen artikelen gepubliceerd worden die van invloed zijn op de naamgeving van een of andere wetenschappelijke eenheid.

Artikelen mogen overgenomen worden mits de schrijver daarover geïnformeerd is en de bron genoemd wordt.

Deze publikatie wordt geïndexeerd in de 'Zoological Record' en heeft een officieel 'International Serial Standard Number' ontvangen: ISSN 2518-5705.

Preface

This 46th issue of 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' contains this time five short notes based on finds, observations or studies made in Israel and the Netherlands.

This newsletter is planned for the meantime as a quarterly. Of each number 50 simultaneously printed copies will appear which are primarily intended for libraries of institutes and museums. Each issue is downloadable free of charge by means of the website of my colleague and friend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Although this publication meets the standards of a permanent scientific journal as stipulated by the 'International Commission for Zoological Nomenclature' no articles will be published in this journal which will influence the nomenclature of a certain taxonomic unit.

Articles may be reprinted on the understanding that the author is informed about it and the source mentioned.

This publication is being indexed in the 'Zoological Record' and has received an official 'International Serial Standard Number': ISSN 2518-5705.

De eerste resultaten van een onderzoek naar het voorkomen van zoetwater weekdieren in het Natuurreservaat Wilhelmina-Oard in Friesland

Henk K. Mienis

Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500 Israël

mienis@netzer.org.il

The first results of a survey concerning the presence of freshwater molluscs in the Nature Reserve Wilhelmina-Oard in Friesland

During three short surveys of aquatic biotopes present in the Nature Reserve Wilhelmina-Oard near Sint-Nicolaasga, municipality Fryske Marren, Friesland, the Netherlands, only 15 species of freshwater gastropods were noted. Not a single bivalve was encountered. Most of the snails were present in ditches which are situated between the original mixed woodland and a recently added much younger forest.

Wilhelmina-Oard is een gemengd bos dat in 1845 werd aangelegd naar de wens van Jonkheer van Beyma, die indertijd fungeerde als burgemeester van Lemsterland (Bosker, 2017). In 1903 werd in het westelijk deel van het bos een groot buitenhuis in Jugendstil gebouwd door Freule van Eijsinga. Dit imposante huis tesamen met dat deel van het bos wordt sindsdien Wilhelminaoord genoemd en is particulier eigendom. Het grootste gedeelte van het originele bos wordt sinds 1986 beheerd door 'It Fryske Gea'.

De Jager (2014) heeft een uitvoerig verslag geschreven over de in het Wilhelmina-Oard broedende vogels, terwijl Bosker (2017) een artikel gewijd heeft aan de paddestoelen. Over de landslakken die in het Wilhelmina-Oard voorkomen heb ik drie korte verslagen geschreven (Mienis, 2018, 2019 & 2021). Tijdens het onderzoek naar landslakken werden ook enige zoetwater weekdieren aangetroffen. Daar over gaat het volgende samenvattende verslag (Fig. 1).

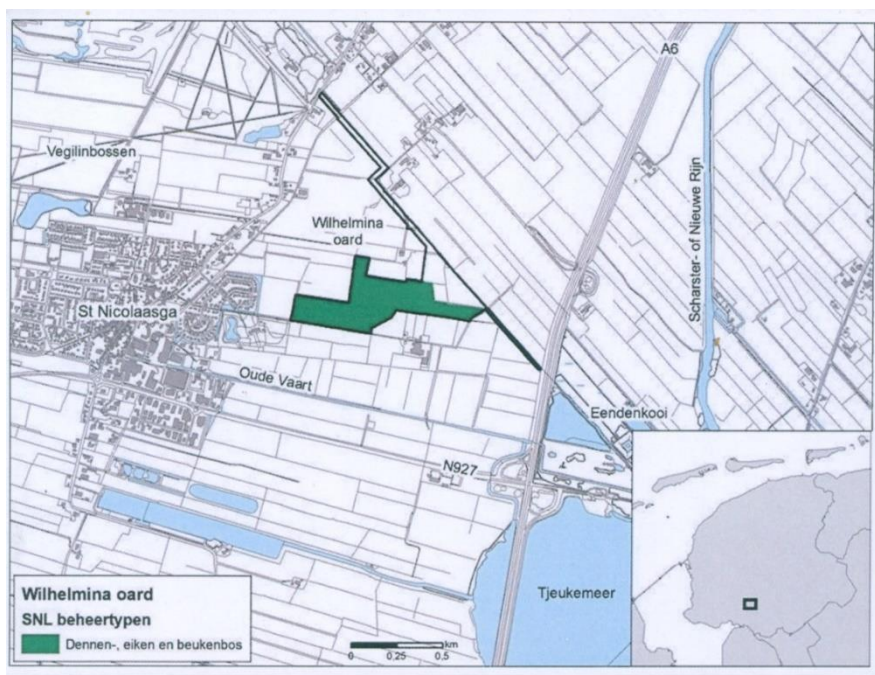

Fig. 1: Wilhelmina-Oard ten oosten van St. Nicolaasga
Bron: K. Jager Sovon Rapport 2014-04

Op 4 oktober 2018 bracht ik een kort bezoek aan het Natuurreservaat Wilhelmina-Oard. Helaas was het de enige dag dat ik geen schepnet bij mij had zodat ik geen onderzoek kon uitvoeren van de sloten aan de west- en oostzijde van het reservaat. Langs de oostzijde loopt een dwarspad waarin zich een laagte bevindt. Hierin stond wat water op en onder wat stenen en stukken hout werden daar landslakjes aangetroffen die in een vochtige omgeving voorkomen zoals de Gras-tolslak *Euconulus alderi* (J.E. Gray, 1840) [tot onlangs beter bekend als *Euconulus praticola* (Reinhardt, 1883)], de Lookglansslak *Oxychilus alliarius* (Miller, 1822) en het Ammonshorentje *Nesovitrea hammonis* (Strøm, 1765), maar tot mijn verrassing ook een waterslakje de Glanzende schijfhoren *Segmentina nitida* (O.F. Müller, 1774).

In 2019 werd het Wilhelmina-Oard op 1 oktober bezocht. Dit keer konden de aquatische biotopen met een schepnet bemonsterd worden. Zowel een sloot aan de westkant als aan de oostkant werd onderzocht.

De sloot aan de westkant vormt al jaren de scheiding tussen het Natuurreservaat en een maïsveld dat zich bijna uitstrekt tot de eerste huizen van Sint Nicolaasga. De sloot is vrij diep met stijle oevers maar er staat meestal heel weinig water in. De aquatische plantengroei bestaat voornamelijk uit Lisdodden *Typha* species en Gele plompen *Nuphar lutea* (Fig. 2). Slechts drie soorten zoetwaterslakken werden aangetroffen: Draaikolk schijfhoren *Anisus vortex* (Linnaeus, 1758), Posthorenslak *Planorbarius corneus* (Linnaeus, 1758) en Gewone posthoren *Planorbis planorbis* (Linnaeus, 1758). Zelfs een intensief onderzoek van de onderzijde van het blad van de Gele plomp leverde bijna niets op.

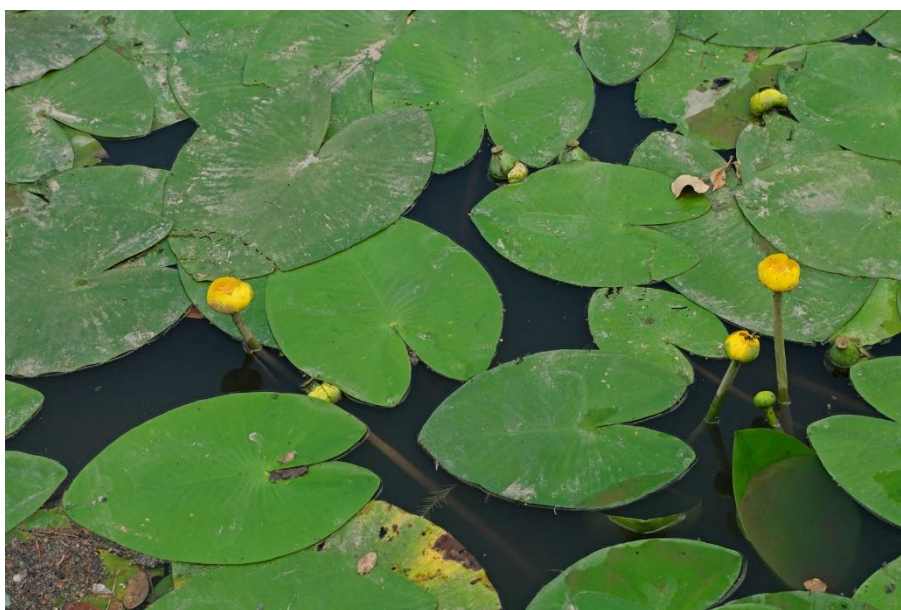

Fig. 2: Gele plomp *Nuphar lutea*
Bron: Plantsam.com

De tweede sloot die bemonsterd werd, bevindt zich aan de oostzijde van Wilhelmina-Oard en loopt naar het zuiden tot het gehucht Scharleijen. Aan de westkant van de sloot bevinden zich bomen en dicht struikgewas, aan de oostkant een breed grasveld dat overgaat in een betrekkelijk jonge aanplant hetgeen nu deel uitmaakt van het Natuurreservaat. In de sloot groeit behalve Lisdodden, Riet *Phragmites* species en

Krabbescheer *Stratiotes aloides* (Fig. 3). Zeven soorten zoetwaterslakken werden waargenomen: Kleine diepslak *Bithynia leachii* (Sheppard, 1823), Ovale Kapslak *Acroloxus lacustris*, Ovale poelslak *Ampullaceana balthica* (Linnaeus, 1758) [tot voor kort beter bekend als *Radix balthica*], Moeraspoelslak *Stagnicola palustris* (O.F. Müller, 1774), Draaikolk-schijfhoren, Riempje *Bathyomphalus contortus* (Linnaeus, 1758) en Glanzende schijfhoren.

In 2020 werden drie aquatische biotopen op 8 september bemonsterd: de twee lokaliteiten van het jaar daarvoor en een nieuwe sloot die vanaf het begin van de sloot aan de oostzijde langs de noordzijde van het nieuwe gedeelte van het Wilhelmina-Oard loopt.

In de sloot tussen het maïsveld en het Natuurreservaat werden opnieuw slechts drie soorten zoetwaterslakken aangetroffen: Ovale poelslak in plaats van Posthorenslak, Draaikolk-schijfhoren en Gewone posthoren.

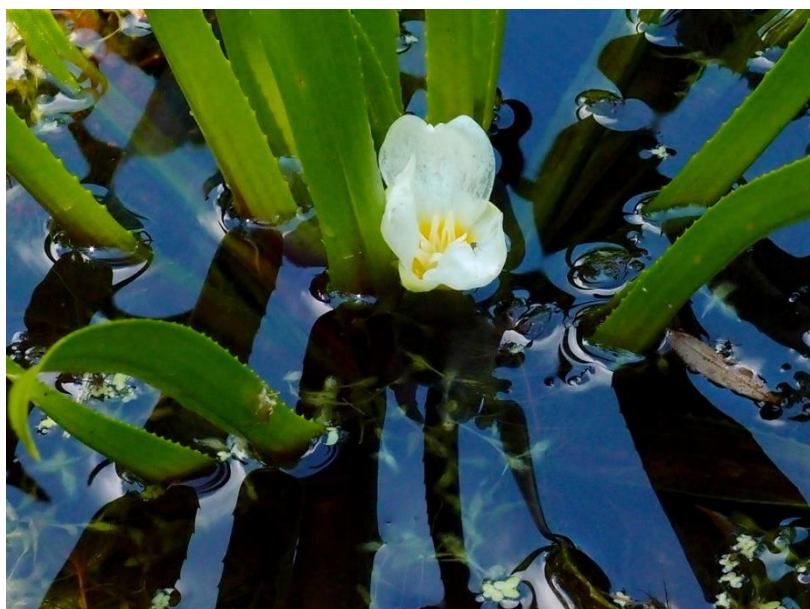

Fig. 3: Krabbescheer *Stratiotes aloides*
Bron: Vroege Vogels

In de voor de eerste keer bemonsterde sloot aan de noordzijde van het nieuwe gedeelte van Wilhelmina-Oard werden acht soorten zoetwaterslakken aangetroffen: Kleine diepslak, Grote diepslak *Bithynia tentaculata* (Linnaeus, 1758), Jenkins' waterhorentje *Potamopyrgus antipodarum* (J.E. Gray, 1843), Ovale poelslak, Bron-blaashoren *Physa fontinalis* (Linnaeus, 1758), Draaikolk-schijfhoren, Gekielde schijfhoren *Planorbis carinatus* O.F. Müller, 1774 en Gewone schijfhoren. In het bemonsterde gedeelte groeide opvallend veel Krabbescheer. Van Jenkins' waterhorentje werden zowel geheel gladde als exemplaren met een kiel aangetroffen (Fig. 4).

In de sloot parallel aan de oostzijde van het Natuurreservaat werd dit keer negen soorten aangetroffen waaronder zes soorten voor de eerste keer: Grote diepslak, Ovale Poelslak, Grote poelslak *Lymnaea stagnalis* (Linnaeus, 1758), Draaikolk-schijfhoren, Riempje, Vlakke schijfhoren *Hippeutis complanatus* (Linnaeus, 1758), Posthorenslak, Gekielde schijfhoren en Gewone schijfhoren.

Fig. 4: Jenkins' waterhorentje *Potamopyrgus antipodarum*
Een gekield en een glad exemplaar
Bron: Lucidcentral.org

In totaal werden tot nog toe 15 verschillende zoetwaterslakken in het Natuurreservaat Wilhelmina-Oord aangetroffen (Tabel 1). Daaronder bevindt zich slechts een soort die oorspronkelijk niet uit Nederland komt namelijk Jenkins' waterhorentje *Potamopyrgus antipodarum*, een van oorsprong Nieuwzeelandse slak.

In de toekomst kunnen niet alleen nog diverse andere slakken soorten in de sloten rondom het Natuurreservaat verwacht worden, maar vooral ook zoetwater mosseltjes behorende tot de Sphaeriidae. Het is namelijk opmerkelijk dat tot nog toe geen enkele mossel werd aangetroffen.

Tabel 1: Zoetwater mollusken aangetroffen in Wilhelmina-Oord,
een Natuurreservaat van 'It Fryske Gea'

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	4.10.2018	01.10.2019	08.09.2020
Kleine diepslak	<i>Bithynia leachii</i>	-	+	+
Grote diepslak	<i>Bithynia tentaculata</i>	-	-	+
Jenkins' waterhorentje	<i>Potamopyrgus antipodarum</i>	-	-	+
Ovale kapslak	<i>Acroloxus lacustris</i>	-	+	-
Ovale poelslak	<i>Ampullaceana balthica</i>	-	+	+
Grote poelslak	<i>Lymnaea stagnalis</i>	-	-	+
Moeraspoelslak	<i>Stagnicola palustris</i>	-	+	-
Bron-blaashoren	<i>Physa fontinalis</i>	-	-	+
Posthorenslak	<i>Planorbarius corneus</i>	-	+	+
Gewone schijfhoren	<i>Planorbis planorbis</i>	-	+	+
Gekielde schijfhoren	<i>Planorbis carinatus</i>	-	-	+
Draaikolk-schijfhoren	<i>Anisus vortex</i>	-	+	+
Riempje	<i>Bathymorphus contortus</i>	-	+	+
Vlakke schijfhoren	<i>Hippeutis complanatus</i>	-	-	+
Glanzende schijfhoren	<i>Segmentina nitida</i>	+	+	-
Totaal N=15		1	9	12

Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de kaartmaker (Fig. 1) en fotograven (Figs. 2-4) voor het gebruik van hun materiaal

Geraadpleegde literatuur

Bosker, F., 2017. Zwamneuzen en andere schimmelachtige bosbewoners. Friesland Post, Oktober 2017: 14-19.

Jager, K., 2014. Broedvogels van Wilhelmina-Oard in 2013. Sovon-rapport, 2014-04: 1-20.

Mienis, H.K., 2018. Een eerste verkenning van de aanwezigheid van landslakken in Wilhelmina-Oard nabij Sint Nicolaasga, Friesland. Spirula, 416: 23-24.

Mienis, H.K., 2019. Aanvullende gegevens betreffende de landslakken van het natuurreservaat Wilhelmina-Oard bij Sint Nicolaasga, Friesland. Spirula, 418: 43.

Mienis, H.K., 2021. Éénzijdige infectie van een tentakel van de Barnsteenslak *Succinea putris* door *Leucochloridium paradoxum* in Wilhelmina-Oard, Sint Nicolaasga, Friesland. Spirula, 426: 34.

Faunistic observations in the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel – 4 The Common guitarfish *Rhinobatos rhinobatos*

Shai Mienis & Henk K. Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel

shayshoo@gmail.com & mienis@netzer.org.il

Faunistische waarnemingen in het Mariene Natuur Reservaat van Palmahim, Israël – 4

De Gitaarrog *Rhinobatos rhinobatos*

Twee exemplaren van de Gitaarrog *Rhinobates rhinobates* werden in juni en juli in het Mariene Natuur Reservaat van Kibboets Palmahim, Israël gefotografeerd op een typische zandbodem in relatief ondiep water. Met zijn puntige snuit woelt hij de grond om op zoek naar prooidieren bestaande uit slakken, mosseltjes, krabben, garnalen en kleine visjes. Vanwege de voorkeur voor dit voedsel zijn de Gitaarroggen in de Middellandse Zee ongevaarlijk voor mensen.

The senior author (SM) is a known open sea swimmer in and near the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel. During his swimming activities he photographs interesting encounters with marine animals with a small underwater camera. These photographs are usually "published" on a rather local 'WhatsApp' or 'Facebook'-site. Some of these encounters have been briefly dealt with in previous issues of 'Natural History and Other Notes' (S. Mienis & H.K. Mienis, 2024; 2025a-b). These short notes are here considered the first three notes in the series: 'Faunistic observations in the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel'.

On 30 June 2025 the senior author photographed a Guitarfish off Palmahim. Two species are known from the coast of Israel: the Blackchin guitarfish *Glaucostegus cemiculus* (E. Geoffroy Saint-Hilare, 1817) and the Common guitarfish *Rhinobatos rhinobatos* (Linnaeus, 1758). The specimen photographed off Palmahim seems to belong to the Common guitarfish (Figs. 1-2).

Fig. 1: Common guitarfish *Rhinobates rhinobates* off Palmahim June 2025
Photo: Shai Mienis

The Common guitarfish lives on a sandy or muddy substrate in relatively shallow water to a depth of 100 m, where it feeds not only on small invertebrates like molluscs, crabs and shrimps, but also on small vertebrates like fish. They are ovoviviparous and they get 4-10 young once or twice a year. Specimens seen or caught in the Eastern

Mediterranean vary in size between 40 and 120 cm, but specimens of 150 cm are also known (Golani, Öztürk & Başusta, 2006).

The Guitarfishes are more related to skates and rays, than to sharks. Because of their food preference they are harmless for human beings.

Fig. 2: Common guitarfish *Rhinobates rhinobates* off Palmahim June 2025
Photo: Shai Mienis

On 8 July 2025 the senior author managed to get several other photographs of a Common guitarfish off Palmahim of which two are reproduced in figures 3 and 4.

Fig. 3: Common guitarfish *Rhinobates rhinobates* off Palmahim 8 July 2025
Photo: Shai Mienis

Fig. 4: Common guitarfish *Rhinobates rhinobates* off Palmahim 8 July 2025
Photo: Shai Mienis

References

- Golani, D., Öztürk, B. & Başusta, N., 2006. Fishes of the Eastern Mediterranean. Turkish Marine Research Foundation, 24: 258 pp. Istanbul, Turkey.
- Mienis, S. & Mienis, H.K., 2024. The Red Sea goatfish *Parupeneus forsskali* photographed in the Mediterranean Sea near Palmahim, Israel. *Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes*, 43: 15-16.
- Mienis, S. & Mienis, H.K., 2025a. The Red Sea Striped eel catfish *Plotosus lineatus* near Palmahim, Israel. *Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes*, 45: 11.
- Mienis, S. & Mienis, H.K., 2025b. Sharksuckers *Echenais naucrates* attach themselves sometimes to swimmers. *Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes*, 45: 12.

A *Deroceras* specimen identified according to its behavior as *Deroceras invadens*

Henk K. Mienis¹ & Svetlana Vaisman²

¹The Steinhardt Museum of Natural History, Israel National Center for Biodiversity
Studies, Mollusc Collection Room 309, Tel Aviv University, Klausner 12,
IL-6997801 Tel Aviv, Israel

mienis@netzer.org.il

and

²Plant Protection and Inspection Services, Mollusc Department,
Ministry of Agriculture, P.O.B. 78, IL-5025002 Bet Dagan, Israel

svetak@moag.gov.il

Een *Deroceras* exemplaar geïdentificeerd naar zijn gedrag als *Deroceras invadens*

Een van de Akkerslakken aanwezig in een zending van 420 Mozaïek planten, een *Fittonia* soort, in bloempotten vanuit Nederland op 5 juni 2025, werd geïdentificeerd als de Zwervende akkerslak *Deroceras invadens* op basis van zijn opmerkelijk gedrag: het heen en weer slaan met het uiteinde van het "staart"-gedeelte. Een ander karakter van *Deroceras invadens*: een witte ring om the ademopening was niet aanwezig in dit exemplaar.

Mollusc sample PPIS 1000 of the Plant Pests & Inspection Services, Ministry of Agriculture in Israel, did consist of two *Deroceras* specimens, which had been collected from a sample of 420 potted Nerve plants *Fittonia* species which had arrived on 5 June 2025 from the Netherlands.

One specimen turned out to be *Deroceras laeve* (O.F. Müller, 1774). The second, a slightly larger specimen, turned out to show a striking behavior: when touched he reacted in an extremely active and aggressive way, with the tail lashing from side to side (Fig. 1), while it also extended the size of the mantle area.

Fig. 1: Typical sign of aggressiveness in *Deroceras invadens*: tail lashing
Photo: Svetlana Vaisman

This behavior is only known of the Tramp slug *Deroceras invadens* Reise, Hutchinson, Schunack & Schlitt, 2011. That species was once known under several different names: *Deroceras panormitanum*, *Deroceras caruana* and *Deroceras pollonerai* (Kerney & Cameron, 1979; Grimm *et al.*, 2009; Herbert, 2010) species described van Sicily and Malta. They turned out to be different from the invasive Tramp slug which latter species was therefore described as a new species: *Deroceras invadens* (Reise *et al.*, 2011).

Another character of *Deroceras invadens* is the conspicuous pale margin of the respiratory pore (Reise *et al.*, 2011; Jansen, 2016), but that character is sometimes missing while it is occasionally present in other *Deroceras* species. In the specimen mentioned above it is missing.

References

- Grimm, F.W., Forsyth, R.G., Schueler, F.W. & Karstad, A., 2009. Identifying land snails and slugs in Canada – Introduced species and native genera. 166 pp. Canadian Food Inspection Agency, Ottawa.
- Herbert, D.G., 2010. The introduced terrestrial Mollusca of South Africa. SANBI Biodiversity Series, 15: 108 pp. South African National Biodiversity Institute, Pretoria.
- Jansen, E.A. [B.], 2016. Veldgids slakken en mossels – land en zoetwater. 2de Ed. 272 pp. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Kerney, M.P. & Cameron, R.A.D., 1979. A field guide of the land snails of Britain and North West Europe. 288 pp, 24 plts. Collins, London.
- Reise, H., Hutchinson, J.M.C., Schunack, S., & Schlitt, B., 2011. *Deroceras panormitanum* and congeners from Malta and Sicily, with a redescription of the widespread pest slug as *Deroceras invadens* n. sp.. *Folia Malacologica*, 19 (4): 201-223.

An unknown terrestrial planarian *Microplana* or *Rhynchodemus* encountered in a commercial shipment of Mosses from the Netherlands to Israel

Henk K. Mienis¹ & Svetlana Vaisman²

¹The Steinhardt Museum of Natural History, Israel National Center for Biodiversity Studies, Mollusc Collection Room 309, Tel Aviv University, Klausner 12, IL-6997801 Tel Aviv, Israel
mienis@netzer.org.il

and

²Plant Protection and Inspection Services, Mollusc Department, Ministry of Agriculture, P.O.B. 78, IL-5025002 Bet Dagan, Israel
svetak@moag.gov.il

Een onbekende land platworm *Microplana* of *Rhynchodemus* gevonden in een commerciële zending van Mos uit Nederland naar Israël

Een exemplaar van een kleine land platworm (een *Microplana* of *Rhynchodemus* soort) met een duidelijke donkere lengtestreep op de rugzijde werd aangetroffen in een zending mos vanuit Nederland. Dergelijke exemplaren waren reeds bekend uit tuinen in Israël.

Recently we published a short note dealing with the interception of a South American terrestrial flatworm *Obama nungara* (sample PPIS 869) from a shipment of *Hydrangea* cuttings which arrived from the Netherlands (Mienis & Vaisman, 2025). About one year later a second terrestrial planarian was intercepted by inspectors of the Plant Pests and Inspection Services of the Ministry of Agriculture, stationed at Ben-Gurion Airport, from a shipment of mosses, which arrived also from the Netherlands on 30 March 2025 (PPIS 987).

Sample PPIS 987 consisted of two specimens: a slug and a flatworm. The slug turned out to belong to *Arion subfuscus* (Draparnaud, 1805), a species not known to live in Israel.

The back of the small terrestrial flatworm was of a brownish color with a central much darker brown stripe over its entire length. That flatworm was already known from Israel (Mienis, 2022a & b) but until now we failed to find a proper name for it.

Fig. 1: Small terrestrial flatworm similar to the one intercepted in Israel from a shipment of mosses from the Netherlands

Among the European *Microplana* species recently treated by Mateos *et al.*, 2017 is one with a dark central dorsal stripe: *Microplana henrici*. That species differs in other aspects for example the place of its eyes and the presence of stripes along the base of the sides. Besides the *Microplana henrici* in Mateos *et al.* (2017) from Bulgaria seems to differ in several aspects from the original type species described by Bendl (1908) from France.

On waarneming.nl Jan van Duinen placed a picture of a grey specimen with a darker dorsal stripe, which had been observed in Ees-Eeserveld, Drenthe, the Netherlands, on 25 March 2018. It had been identified as *Microplana terrestris*. We do not know whether this identification was accepted by the website. In each case it shows that also in the Netherlands specimens of *Microplana* or *Rhynchodemus* are crawling around with a dorsal darker stripe.

The 50 kg of mosses was destroyed not only because of the presence of *Arion subfuscus* but especially because of the numerous other invertebrates which were present among the mosses.

Acknowledgement

We like to thank Iris Ophir and Uri Ziv, both inspectors of the Plant Protection and Inspection Services, Ministry of Agriculture, for entrusting us with the discussed material.

References

- Bendl, W.E., 1908. Beiträge zur Kenntnis des genus *Rhynchodemus*. Zeitschrift für Wissenschaftliche Zoologie, 89: 525-554.
- Mateos, E., Sluys, R., Riutort, M. & Álvarez-Presas, 2017. Species richness in the genus *Microplana* (Platyhelminthes, Tricladida, Microplaninae) in Europe: as yet no asymptote in sight. Invertebrates Systematics, 31: 269-301.
- Mienis, H.K., 2022a. Terrestrial flatworms in Israel, 9. On the presence of an unidentified species of *Microplana* or *Rhynchodemus*. Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes, 33: 13-15.
- Mienis, H.K., 2022b. Terrestrial flatworms in Israel, 10. Additional records concerning *Caenoplana coerulea*, *Rhynchodemus sylvaticus* and an unidentified *Microplana* or *Rhynchodemus* species. Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes, 35: 6-9.
- Mienis, H.K. & Vaisman, S., 2025. The exotic southamerican terrestrial flatworm *Obama nungara* arrived in Israel via the Netherlands. Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes, 45: 3-8.

Faunistic observations in the Marine Nature Reserve of Palmahim, Israel – 5 A juvenile Yellowbar angelfish *Pomacanthus maculosus*

Shai Mienis & Henk K. Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel

shayshoo@gmail.com & mienis@netzer.org.il

Faunistische waarnemingen in het Mariene Natuur Reservaat van Palmahim, Israël – 5

Een jonge Bruid van de zee *Pomacanthus maculosus*

Op 10 juli 2025 fotografeerde Shai Mienis een jong exemplaar van een Keizersvis *Pomacanthus maculosus*. Deze soort draagt de nogal vreemde Nederlandse naam Bruid van de zee. Oorspronkelijk is het een soort uit de Rode Zee, die zich reeds geruime tijd gevestigd heeft in de oostelijke Middellandse Zee. Shai komt deze soort reeds enkele jaren tegen in het Natuurreservaat van Palmahim, maar elke keer gaat het om juveniele exemplaren. Deze Keizersvis kan zo'n 50 cm groot worden. Volwassen exemplaren zijn blauw gekleurd met een grote gele vlek.

During a visit to Palmahim on 10 July 2025 the senior author came across a beautifully colored Angelfish: a juvenile Yellowbar angelfish *Pomacanthus maculosus*, Fam. Pomacanthidae [Angelfishes and Emperorfishes] (Fig. 1). This is one of the many fishes from the Red Sea which managed to settle in at least the eastern part of the Mediterranean Sea. In fact the first Mediterranean record of it dates back to 2009

Fig. 1: A young Yellowbar angelfish *Pomacanthus maculosus*
Photo: Shai Mienis

(Salameh *et al.*, 2012) although in the more official CIESM-list is mentioned the date 2013 (Golani, *et al.*, n.d.).

Adult specimens of the Yellowbar angelfish may reach a size of 40-50 cm. The body of such specimens show a different color: they are blue with a large irregular yellow patch towards the tail (Golani, 1999), which can be colored blue, yellow or white (Fig. 2).

References

Golani, D., 1999. Handbook of the Fishes of Israel. 2nd Ed. 269 pp. Keter Publishing House Ltd., Jerusalem.

Golani, D., Massuti, E., Orsi-Relini, L., Quignard, J.-P., Dulčić, J. & Azurro, E., not dated. CIESM Atlas of Exotic Fishes in the Mediterranean Sea. [Internet list] ciesm.org/atlas/appendix1.html

Salameh, P., Sonin, O., Edelist, D. & Golani, 2012. The first substantiated record of the Yellowbar angelfish, *Pomacanthus maculosus* (Actinopterygii: Perciformes: Pomacanthidae) in the Mediterranean. Acta Ichthyologica et Piscatoria, 42 (1): 73-74.

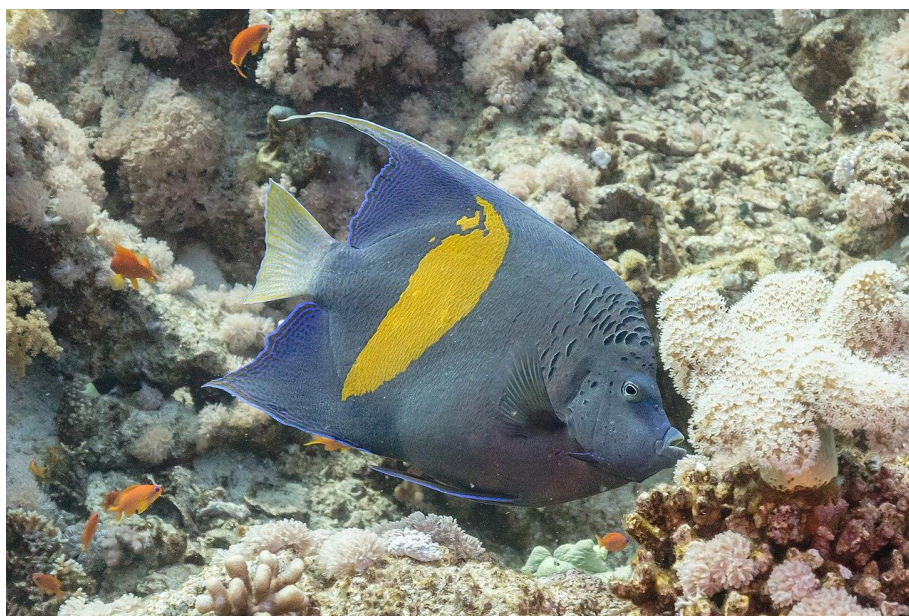

Fig. 2: Adult Yellowbar angelfish *Pomacanthus maculosus* photographed in the Ras Muhammad Nature Reserve, Egypt

Photo: Diego Delso